

قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)



## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی

مصوب ۱۳۸۹،۱۲،۰۴

با اصلاحات و الحاقات بعدی



### فصل اول : کلیات و تعاریف

**ماده ۱-** کاربرد انواع انرژی‌هایی که در کشور تولید، وارد و مصرف می‌شود، به گونه‌ای که بدون کاستن از سطح تولید ملی و رفاه اجتماعی، از اتلاف انرژی از نقطه تولید تا پایان مصرف جلوگیری نماید و افزایش بازدهی و بهره‌وری، استفاده اقتصادی از انرژی، بهره‌برداری بهتر، کمک به توسعه پایدار و حفاظت از محیط زیست را باعث شود، براساس این قانون مدیریت و بهینه‌سازی می‌گردد.

**ماده ۲-** در این قانون اصطلاحات به‌کار رفته در معانی مشروح زیر به‌کار برده می‌شود:

**الف-** بازیافت انرژی: بهره‌گیری از انرژی‌های اتلافی در سامانه‌های مصرف‌کننده انرژی، به‌طوری که باعث افزایش بازدهی کلی انرژی گردد.

**ب-** برچسب مصرف انرژی: صفحه حاوی اطلاعات مربوط به معیارها و مشخصات فنی از قبیل مقدار مصرف و یا بازده انرژی در هر کالای انرژی‌بر و مقایسه آن با معیارهای مصوب است که قابل نصب بر روی کالاها باشد.

**پ-** تجهیزات مصرف‌کننده انرژی: وسایل، ماشین‌آلات و کالاهای مصرف‌کننده حامل‌های انرژی یا تبدیل‌کننده انرژی که در بخش‌های مختلف اعم از صنعت، کشاورزی، تجاری، خانگی، حمل و نقل عمومی و نظایر آنها استفاده می‌شود.

**ت-** توربین‌های انبساطی: تجهیزاتی است که به‌جای فشارشکن نصب می‌شود و از انرژی حاصل از تفاوت فشار گاز طبیعی شبکه‌های گازرسانی استفاده و آن را تبدیل به برق می‌کند.

**ث-** تولید همزمان برق و حرارت: فناوری ویژه‌ای که در آن تلفات حرارتی ناشی از تبدیل سوخت به انرژی مکانیکی یا الکتریکی، بازیافت شده و به مصرف حرارتی مراکز صنعتی، تجاری، مسکونی، کشاورزی و عمومی می‌رسد و در اثر آن بازدهی کل سامانه به مقدار قابل ملاحظه‌ای افزایش می‌یابد.

**ج-** تولید همزمان پراکنده برق و حرارت: روشی که در آن باتوجه به توسعه مولدهای مقیاس کوچک، همزمان برق و حرارت در محل مصرف تولید می‌شود و بدون نیاز به انتقال، حرارت تولید شده به مصرف می‌رسد.

**چ-** حامل‌های انرژی: مواد و عناصر طبیعی اعم از فسیلی و غیرفسیلی یا فرآورده‌های آنها مانند نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، زغال سنگ و منابع تجدید شونده انرژی که قابلیت انرژی‌زایی دارند و می‌توان با انجام عملیات خاصی، از انرژی نهفته در آنها به صورتهای مختلف استفاده نمود.

**ح-** حمل و نقل ترکیبی: اتصال سامانه‌های مختلف جابه‌جایی مسافر و حمل کالا به نحوی که شیوه حمل و نقل به صورت بهینه تغییر یابد.

**خ-** حمل و نقل هوشمند: فناوری‌های پیشرفته الکترونیکی، مخابراتی و اطلاعاتی در وسایل نقلیه و زیرساخت‌های حمل و نقل که به‌کارگیری آنها موجب افزایش ایمنی، بهره‌وری، تسهیل در رفت و آمد و کاهش تراکم ترافیکی می‌گردد.

**د-** ساختمان سبز: به ساختمانی اطلاق می‌شود که ضوابط خاص مکان‌یابی، طراحی سامانه‌های ساخت، اجراء، نگهداری، بهره‌برداری و بازیافت در آن به‌منظور آسیب‌رسانی هرچه کمتر به طبیعت و تعامل با محیط پیرامونی رعایت می‌شود.

**ذ-** ساختمان و واحد صنعتی هدف: ساختمان و واحدی صنعتی که مشمول مقررات مدیریت انرژی است.

**ر-** سامانه مصرف‌کننده انرژی: مجموعه‌ای از تجهیزات و فرآیندهای تولیدی، خدماتی، صنعتی و مانند آن است که در آن انرژی، مصرف، تبدیل و یا منتقل می‌شود.

**ز-** سوخت: موادی که قابلیت احتراق دارند؛ مانند نفت خام، فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی، زغال سنگ و زغال چوب. سوخت هسته‌ای مشمول این تعریف نیست.

**ژ-** شرکت بازرسی فنی انرژی: شرکتی از نوع خدمات مهندسی و تأیید صلاحیت شده که موظف به بررسی و اندازه‌گیری معیار مصرف انرژی در واحدهای صنعتی و تطبیق آن با معیارهای تعیین شده در استانداردهای مربوطه است.

**س-** شرکت خدمات انرژی: شرکتی از نوع خدماتی و مهندسی است که در کلیه بخش‌های مصرف‌کننده انرژی، پروژه‌های مرتبط با بهبود کارایی انرژی را طراحی، اجراء و تأمین مالی می‌کند. این شرکت با تضمین حصول سطح مشخصی از کارایی انرژی، تمام مخاطرات پروژه را بر عهده می‌گیرد و هزینه و سود خود را از محل صرفه‌جویی انرژی تأمین می‌کند.

**ش-** شناسنامه صرفه‌جویی انرژی: فرم گزارشی از میزان و نحوه صرفه‌جویی انرژی واحدها و سامانه‌ها و فرآیندهای یک واحد صنعتی است که موارد و اقلام آن طبق بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها مشخص خواهد شد.



## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

**ص -** ضوابط برتر مدیریت مصرف انرژی: مجموعه مشخصات فني مربوط به مصرف انرژی است که در برگیرنده کیفیتی بالاتر نسبت به استاندارد و متضمن مصرف کمتر نسبت به حد تعیین شده برای اعمال تشویقهای ویژه در معیارها و مشخصات فني مصرف انرژی بر طبق آییننامه‌های مربوط به ضوابط قانونی استاندارد مصرف انرژی باشد.

**ض -** فرآیند مصرف‌کننده انرژی: مجموعه عملیاتی است که به تولید یا تبدیل یک کالا و یا ارائه خدمات مشخصی منجر و طی این عملیات، حاملهای انرژی مصرف گردد.

**ط -** قیمت غیریارانه‌ای برق: قیمتی که هر ساله توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود.

**ظ -** قیمت غیریارانه‌ای فرآورده‌های نفتی: قیمتی معادل بهای عرضه فرآورده‌های نفتی در خلیج فارس است.

**ع -** قیمت غیریارانه‌ای گاز: قیمتی معادل بهای پایه صادراتی گاز است.

**غ -** کاربران انرژی: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی بخشهای دولتی و غیردولتی شامل تولیدکنندگان، فروشندگان، مصرف کنندگان انرژی و تجهیزات و فرآیندهای انرژی بر اعم از این که مصرف‌کننده یا تولیدکننده مستقیم حاملهای انرژی باشند و یا بر آن تأثیر بگذارند.

**ف -** گرمایش و سرمایش ناحیه‌ای: توزیع انرژی حرارتی و برودتی از یک منبع مرکزی تبدیل انرژی به‌طوری که نیازهای گرمایشی و سرمایشی در یک ناحیه تأمین شود.

**ق -** مدیریت بار: مجموعه مطالعات و فعالیتهای مهندسی و مدیریتی که منجر به کاهش مصرف انرژی در محدوده زمانی اوج مصرف یا انتقال و توزیع آن به سایر ساعات یا فصول می‌شود و منحنی بار را هموار می‌کند.

**ک -** مصرف انرژی: کاربرد انرژی برای این که انرژی ثانویه یا محصول و خدمات تولید شود.

**گ -** مصرف ویژه انرژی: میزانی از انرژی است که به ازاء یک واحد تولید و ارزش اقتصادی آن مصرف می‌شود و این واژه برای کل اقتصاد کشور، یک بخش و یا اجزاء آن به کار می‌رود.

**ل -** معیارها و مشخصات فنی: استاندارد مصرف، بازده و مصرف ویژه انرژی و سایر ویژگیهای فنی در کلیه تجهیزات، فرآوردها و سامانه‌های انرژی بر که به نحوی با مصرف انرژی مرتبط است.

**م -** ممیزی انرژی: مجموعه مطالعات و فعالیتهای فنی و اقتصادی که منجر به شناخت و ارزیابی نحوه و میزان و محل مصرف حاملهای انرژی، تلفات انرژی و عوامل مؤثر در آن می‌شود و موجب ارائه شیوه ارتقاء سطح بازدهی مصرف حاملهای انرژی و روشهای اعمال مدیریت انرژی در کارخانه‌ها، ماشین‌آلات، تجهیزات، فرآوردهای صنعتی و ساختمانها می‌گردد.

**ن -** واحد مدیریت انرژی: واحدی در مؤسسات صنعتی است که مجموعه عملیاتی شامل شناخت میزان و نحوه مصرف حاملهای انرژی، ثبت اطلاعات مربوط و تعیین و اجرای راهکارهای لازم جهت کاربرد بهینه انرژی را برعهده دارد.

**تبصره -** قیمت غیریارانه‌ای برق، فرآورده‌های نفتی و گاز تابع افزایش و یا کاهش قیمتهای موضوع بندهای «ط»، «ظ» و «ع» این ماده است.

### فصل دوم: سیاستها و خط مشی‌های اساسی

**ماده ۳ -** تعیین، اصلاح و بازنگری خط مشی‌های اساسی در مورد هر کدام از حوزه‌های مصرف و تولید انرژی توسط کارگروهی متشکل از وزراء نیرو و نفت و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور انجام می‌شود.

**ماده ۴ -** راهکارهای اجرایی مناسب به منظور حمایت و تشویق برای ارتقاء نظام تحقیق و توسعه درباره فناوری‌های جدید از طریق تأمین اعتبارات تحقیقاتی موردنیاز تا مرحله ساخت نمونه و تجاری‌سازی، توسط وزارتخانه‌های نفت و نیرو در قالب بودجه سنواتی تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.



### فصل سوم: ساختار و تشکیلات

**ماده ۵ -** سیاستگذاری در بخش انرژی کشور از جمله انرژیهای نو و بهینه سازی تولید و مصرف انواع حاملهای انرژی فقط برعهده شورای عالی انرژی است.



**تبصره -** ساختار شورای عالی انرژی باید به‌گونه‌ای اصلاح شود که امکان حضور منظم طرفهای عرضه و تقاضای انرژی در جلسات شورا و سیاستگذاری مشترک آنها در بخش انرژی فراهم شود.

**ماده ۶ (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸).** وزارتخانه‌های نیرو، نفت، کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت موظفند کلیه فناوریهای موردنیاز حوزه تخصصی برای عرضه و مصرف انرژی در بیست سال آینده را در حیطه تخصصی خود شناسایی و تمهید کنند و امکان طراحی و بهبود آنها برای به‌کارگیری توسط سازندگان و تولیدکنندگان داخلی را فراهم نمایند.

**ماده ۷ -** اصلاح سازمانها یا تشکیلات لازم داخلی برای ارتقاء نظام تحقیق و توسعه موضوع ماده (۴) این قانون، در چهارچوب قانون برنامه پنجساله و قانون مدیریت



## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

خدمات کشوري به پیشنهاد مشترك وزارتخانه‌هاي نفت و نیرو حداکثر شش‌ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.



**ماده ۸ -** وزارت نیرو می‌تواند در چهارچوب قانون برنامه پنجساله و قانون مدیریت خدمات کشوري جهت ارتقاء بهره‌وري و استفاده هر چه بیشتر از منابع تجدیدپذیر، نسبت به تأسیس يك سازمان با شخصیت حقوقي مستقل اقدام نماید. اساسنامه و وظایف این سازمان توسط وزارت نیرو تهیه می‌شود و حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون با تأیید هیأت وزیران جهت تصویب به مجلس شورای اسلامي ارائه می‌گردد. وزارت نیرو می‌تواند ردیفهاي بودجه مربوط به امور مذکور را از سازمانهاي زیر مجموعه خود به سازمان جدید انتقال دهد.

**ماده ۹ -** وزارت نفت مکلف است؛ به‌منظور مدیریت تقاضا و اجرائي سیاستهاي مرتبط با بهینه‌سازي مصرف سوخت در بخشهاي مختلف مصرف، کمک به توسعه کاربرد انواع فناوریهاي نوین تبدیل انرژی در بخشهاي مختلف مصرف، کاهش هزینه‌هاي درازمدت ناشي از تقاضاي انرژی، تدوین معیارها، ضوابط و دستورالعملهاي مرتبط با بهینه‌سازي مصرف انرژی، جایگزینی اقتصادي حاملهاي انرژی همراه با توسعه به‌کارگیری ظرفیتهاي محلي انرژی و انرژیهاي تجدیدپذیر پیشنهاد اصلاح اساسنامه و وظایف شرکت بهینه سازي مصرف سوخت را تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه دهد.



### فصل چهارم: معیار و استاندارد مصرف انرژی مشترکین، فرآیندها و تجهیزات انرژی‌بر

**ماده ۱۰ -** وزارتخانه‌هاي نفت و نیرو در چهارچوب قانون بودجه سالانه و قانون هدفمندکردن یارانه‌ها موظفند با همکاری وزارتخانه‌هاي مرتبط و مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتي ایران و توجه به شرایط اقلیمی، فرهنگ و عادات مصرفي، تکنولوژی مورد استفاده در بخشهاي صنعت، معدن و کشاورزي الگوي مصرف ماهانه حاملهاي انرژی را برای بخشهاي خانگی، تجاري، عمومي و مصرف ویژه انرژی صنایع (ازجمله صنایع نفت و نیرو)، معادن، صنایع معدني، کشاورزي و پمپاژ آب را تعیین کرده و به تصویب هیأت وزیران برسانند.

**تبصره -** یارانه در نظر گرفته شده برای مصارف داخل الگو در چهارچوب قانون هدفمندکردن یارانه‌ها از محل نرخ تبعیضي مشترکین خارج از الگو جبران می‌شود.

**ماده ۱۱ (اصلاحي ۱۰/۰۸/۱۳۹۸) -** معیارها و مشخصات فني و استاندارد اجباري انرژی تجهیزات و ماشین‌آلات انرژی‌بر و فرآیندهاي صنعتي، معدني و کشاورزي، همچنین استاندارد کیفیت انواع سوختهاي مصرفي و برق به ترتیبی که تولیدکنندگان و واردکنندگان موارد مذکور ملزم به رعایت آن باشند توسط کارگروهي متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌هاي نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت، معاونت برنامه‌ریزي و نظارت راهبردي رئیس جمهور، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتي ایران و سازمان حفاظت محیط‌زیست و وزارتخانه‌هاي ذیربط تدوین می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.



**تبصره -** مسؤلیت کارگروه موضوع این ماده در زمینه سوخت و احتراق، با وزارت نفت و در زمینه انرژی الکتریکی با وزارت نیرو است.

**ماده ۱۲ -** مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتي ایران موظف است کلیه اقدامات لازم و پیش بینی تمهیدات مورد نیاز برای اجرائي استانداردها و معیارهاي برچسب مصرف انرژی تجهیزات و وسایل انرژی‌بر برقي را با همکاری وزارت نیرو در زمینه برق و حرارت و وزارت نفت در زمینه سوخت انجام دهد.

**ماده ۱۳ (اصلاحي ۱۰/۰۴/۱۳۹۰) -** کلیه تولیدکنندگان و واردکنندگان تجهیزات انرژی‌بر، موظفند بر مبنای معیارها و مشخصات فني ابلاغ‌شده از سوي مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتي ایران نسبت به تهیه و نصب برچسب مصرف انرژی‌بر روی کالا و بسته‌بندی آن اقدام نمایند. توزیع و فروش تجهیزات انرژی‌بر فاقد برچسب مصرف انرژی ممنوع است. مؤسسه استاندارد و وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف به نظارت و برخورد با توزیع‌کنندگان و فروشندگان متخلف مطابق قانون خواهند بود.



**ماده ۱۴ -** به‌منظور ترغیب مصرف‌کنندگان، به استفاده از تجهیزات، مجموعه‌ها و فرآیندهاي با مصرف انرژی و آلودگی زیست محیطي کمتر، برای مصرف‌کنندگان این موارد از محل منابع مالي ماده (۷۳) این قانون و نیز اعتبارات پیش‌بینی‌شده در لوایح بودجه سنواتي، مشوقهاي مالي در نظر گرفته می‌شود. آیین‌نامه اجرائي این ماده حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارتخانه‌هاي نفت و نیرو تهیه می‌شود و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد.



**ماده ۱۵ -** کلیه دستگاههاي اجرائي، نهادها، مؤسسات، شرکتها و واحدهاي صنعتي دولتي و همچنین نیروهاي نظامي و انتظامي موظفند تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز خود را براساس بهترین الگوي مصرف سطوح انرژی بري خریداري نمایند. آیین‌نامه اجرائي این ماده توسط شورای عالي انرژی ضمن رعایت تبصره ذیل ماده (۵) این قانون با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فني و مهندسي تولیدي و صنعتي و اجرائي کشور در اجرائي پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۲ / ۱۲ / ۱۳۷۵ تهیه و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد. کلیه وزارتخانه‌ها و دستگاههاي ذیربط موظفند نسبت به حسن اجراء این ماده نظارت نمایند.



**ماده ۱۶ -** تخصیص هرگونه اعتبار برای بازسازي و توسعه صنایع منوط به رعایت معیارها و مشخصات فني و رعایت موازین زیست محیطي و پس از أخذ مجوز لازم از مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتي ایران است.

**ماده ۱۷ -** به منظور حمایت از شرکتهاي خدمات انرژی، هیأت وزیران موظف است بنا به‌پیشنهاد مشترك وزارتخانه‌هاي نفت، نیرو، امور اقتصادي و دارایی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردي رئیس جمهور، آیین‌نامه‌هاي لازم را به طریقي که انگیزه کافي برای تشکیل و توسعه این گونه شرکتها و خدمات مربوط به آنها در کشور به‌وجود آید، حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب برساند. منابع مالي برای اجرائي این ماده از محل ماده (۷۳) این قانون تأمین خواهد شد.



## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

همچنین دستگاههاي اجرائي موضوع ماده (۴) قانون خدمات کشوري مي‌توانند براي انعقاد قراردادهاي صرفه‌جويي انرژي از محل صرفه‌جويي‌هاي حاصله، ايجاد تعهد نمايند و از محل منابع اعتباري ماده (۷۳) و صرفه‌جويي‌هاي حاصله اقدام کنند.



### فصل پنجم : مصرف‌کنندگان انرژی در بخش ساختمان و شهرسازي

**ماده ۱۸ (اصلاحي ۳۱/۰۳/۱۳۹۰).** در اجرائي قانون نظام مهندسي و کنترل ساختمان، وزارت راه و شهرسازي موظف است آيين‌نامه‌هاي صرفه جويي مصرف انرژی در ساختمانها را با جهت گيري به سوي ساختمان سبز و همچنین شهرسازي را منطبق بر الگوي مذکور با همکاري وزارتخانه‌هاي نفت، نیرو، کشور و معاونت برنامه‌ريزي و نظارت راهبردي رئيس جمهور ظرف يك‌سال بعد از تصويب اين قانون تهيه و به تصويب هيأت وزيران برساند.

آيين‌نامه‌هاي اجرائي شامل معيارها و مشخصات فني مصرف انرژی ساختمان سبز حداکثر ظرف شش ماه پس از تصويب اين قانون به گونه‌اي که تمامي ضوابط خاص در طراحي و ساخت از دیدگاه مدیریت انرژی و محيط زیست از جمله کاهش آلودگي و نیاز به کمترین حد انرژی‌هاي تجدیدناپذیر در آنها لحاظ شده باشد، در کارگروه موضوع ماده(۱۱) اين قانون تهيه و به تصويب هيأت‌وزيران مي‌رسد.



**تبصره (اصلاحي ۳۱/۰۳/۱۳۹۰).** الگوي مصرف برق و گازطبيعي به ازاء هر مترمربع ساختمان به پيشنهاد مشترک وزارتخانه‌هاي نفت،نیرو و راه و شهرسازي به تصويب شوراي عالي انرژی مي‌رسد. مصارف برق و گازطبيعي مازاد بر الگوي مصرف مشمول حداکثر صددرصد(۱۰۰٪) افزايش قيمت خواهد شد. وجوه اضافي أخذ شده به حساب در آمد عمومي نزد خزانه‌داري کل کشور واریز و براساس قانون هدفمندکردن يارانه‌ها و قانون بودجه سالانه و به ترتيب مقرر در ماده(۷۳) اين قانون هزينه مي‌شود.

**ماده ۱۹ -** صدور گواهي پايان کار توسط شهرداريها و يا ساير مراجع مربوط، منوط به رعايت ضوابط، مقررات و آيين‌نامه‌هاي موضوع ماده(۱۸) اين قانون است.

**ماده ۲۰ -** کليه مؤسسات دولتي و عمومي موظفند ظرف پنج سال پس از تصويب اين قانون با تعبيه سامانه‌هاي کنترلي لازم براي مصرف انواع حاملهاي انرژی در ساختمانهاي اداري خود مطابق با آيين‌نامه‌هاي موضوع ماده(۱۸) اين قانون اقدام نمايند.

**ماده ۲۱ -** کليه دستگاههاي اجرائي و عمومي موظفند به انجام مميزي انرژی به‌منظور اجراء و کنترل سامانه مدیریت انرژی در ساختمانهاي مربوطه و آموزش کارکنان خود اقدام نمايند.

**ماده ۲۲ (اصلاحي ۳۱/۰۳/۱۳۹۰).** مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران با همکاري وزارت راه و شهرسازي موظف است نسبت به تهيه و تدوين استانداردهاي مصالح ساختماني با اولويت اقلام مرتبط با انرژی‌بري ساختمان، اقدام نمايد و به‌تصويب کارگروه موضوع ماده (۱۱) اين قانون برساند. مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران مکلف است نسبت به ابلاغ اين استانداردها و نظارت بر حسن اجرائي آن اقدام نمايد.



**ماده ۲۳ (اصلاحي ۳۱/۰۳/۱۳۹۰).** شهرداریها و ساير مراجع صدور پروانه و کنترل و نظارت بر اجرائي ساختمان و ساير اشخاص حقيقي و حقوقي موضوع ماده (۳۴) قانون نظام مهندسي و کنترل ساختمان مصوب ۲۲ / ۱۲ / ۱۳۷۴ مسؤوليت اجرائي اين فصل از قانون را برعهده دارند و دستگاههاي اجرائي و مؤسسات ذي‌ربط موظف به همکاري در اين زمینه خواهند بود. وزارت راه و شهرسازي هر سال گزارش نظارتي از عملکرد دستگاه‌هاي اجرائي ذي‌ربط را به هيأت وزيران و مجلس شوراي اسلامي تقديم خواهد کرد.

### فصل ششم : مصرف‌کنندگان انرژی در صنايع

**ماده ۲۴ -** کليه مصرف‌کنندگان انرژی با مصرف سالانه سوخت بيش از پنج ميليون متر مکعب گاز و يا سوخت مایع معادل آن و تقاضاي (ديماند) قدرت الکتریکي بيش از يك مگاوات موظفند با ايجاد واحد مدیریت انرژی از طريق صرفه‌جويي يا استفاده از امکانات بخش خصوصي و يا بدون گسترش تشکيلات دولتي نسبت به انجام مميزي انرژی و بهينه‌سازي مصرف انرژی و اجرائي راهکارهاي لازم جهت بهينه‌سازي مصرف انرژی به منظور دستيابي به معيارهاي موضوع ماده (۱۱) اين قانون اقدام نمايند.

**ماده ۲۵ -** وزارتخانه‌هاي نفت و نیرو مکلفند پس از دريافت گزارش از مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران، واحدهاي صنعتي مشمول مقررات استاندارد اجباري را که در حد معيارهاي تعيين‌شده در استاندارد نيستند مطابق ماده (۲۶) جريمه نمايند. در صورتي‌که تدوين و ابلاغ استانداردها توسط مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران به‌تعويق افتد، وزارتخانه‌هاي نفت و نیرو مي‌توانند رأساً و يا از طريق مشاوران طرف قرارداد براساس نمونه‌گيري تصادفي يا روشهاي ديگر مندرج در استانداردهاي مصوب، بازرساني را براي نظارت بر نحوه فعاليتهاي واحدهاي انرژی و ارائه مشاوره و راهنمايي به واحدهاي صنعتي موضوع ماده (۲۴) اين قانون اعزام نمايند.

**ماده ۲۶ (اصلاحي ۰۸/۰۴/۱۳۹۰).** واحدهاي صنعتي در صورت عدم رعايت معيارها و مشخصات فني و استانداردهاي مصرف انرژی با تشخيص وزارتخانه‌هاي نفت، نیرو و صنعت، معدن و تجارت، از سال شروع اصلاح الگوي مصرف براساس شرايط اقليمي و فني به‌صورت درصدي از قيمت فروش حاملهاي انرژی جريمه خواهند شد. وجوه أخذ شده به حساب در آمد عمومي نزد خزانه‌داري کل کشور واریز شده و در اجرائي راهکارهاي بهينه‌سازي بخش صنعت موضوع اين قانون هزينه خواهد شد.





## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴



آیین‌نامه مربوطه جهت اخذ جریمه‌ها و نحوه مصرف آن در چهارچوب قانون هدفمندکردن یارانه‌ها و قانون بودجه سالانه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.



**ماده ۲۷ -** کلیه صنایع، مؤسسات و واحدهایی که دسترسی به شبکه برق وزارت نیرو و امکان اجرای سامانه‌های تولید انرژی الکتریکی از قبیل تولید همزمان برق و حرارت، توربین انبساطی و یا واحد مستقل را دارند، چنانچه به تولید برق، مطابق با استانداردهای وزارت نیرو اقدام نمایند، وزارت نیرواز طریق شرکتهای برق موظف به خرید برق مازاد تولیدی از آنان بر اساس ضوابط مصوب موضوع ماده (۴۴) این قانون است.

### فصل هفتم : مصرف‌کنندگان انرژی در کشاورزی

**ماده ۲۸ -** وزارتخانه‌های نیرو و نفت موظفند با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، سازمان محیط زیست و مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران معیار و استاندارد مصرف انرژی برای هر واحد سطح زیرکشت زراعی و باغی را بر حسب شرایط اقلیمی، استحصال مجاز آب و با توجه به نوع محصول و با استفاده از شیوه‌های پربازده استحصال آب و روشهای نوین آبیاری تدوین نمایند. مصرف‌کنندگان انرژی در بخش کشاورزی که معیار و استاندارد فوق را رعایت ننمایند، قیمت انواع انرژی را با تشخیص وزارتخانه‌های نفت و نیرو تا دو برابر قیمت حاملهای انرژی می‌پردازند. مبالغ مازاد بر قیمت آزاد به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز می‌شود و در اجرای راهکارهای بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش کشاورزی موضوع مواد این فصل هزینه می‌گردد.

آیین‌نامه اجرائی این ماده در چهارچوب قانون هدفمندکردن یارانه‌ها و قانون بودجه سالانه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

**ماده ۲۹ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸) -** وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت موظفند سالانه حداقل بیست درصد (۲۰٪) از پمپهای آب و ماشینهای کشاورزی خود کشتی فرسوده و پرمصرف را از رده خارج و به همان نسبت به تأمین پمپهای آب و ماشینهای جدید با مصرف انرژی استاندارد و بهینه اقدام نمایند. منابع لازم جهت اجرای این ماده در بودجه سالانه پیش‌بینی و تأمین می‌شود.



**ماده ۳۰ -** وزارت صنایع و معادن با هماهنگی وزارت جهاد کشاورزی موظف است تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه نسبت به اصلاح ماشین‌آلات و تجهیزات انرژی بر کشاورزی تولید داخل با بهره‌گیری از فناوریهای جدید مطابق با معیارها و مشخصات فنی مصرف سوخت موضوع ماده (۱۱) این قانون اقدام نماید. وزارت بازرگانی موظف به رعایت استاندارد مذکور برای کلیه تجهیزات و ماشین‌آلات کشاورزی وارداتی است.



### فصل هشتم : حمل و نقل

**ماده ۳۱ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۳، ۳۱) -** وزارت راه و شهرسازی موظف است ضمن انجام مطالعات توجیهی اقتصادی و اجتماعی، انتقال کاربریهای غیرضروری از کلان‌شهرها به شهرهای کوچکتر را پیگیری و در طرحهای ناحیه‌ای و منطقه‌ای لحاظ نماید و همچنین در تهیه طرحهای توسعه شهری، مراکز عمده جذب جمعیت را به نحوی جانمایی کند که حجم ترافیک و مصرف سوخت در مناطق پرتراکم شهری کاهش یابد.



**تبصره ۱ -** تمامی دستگاههای اجرائی موظفند در تهیه طرحها و برنامه‌های حوزه مسئولیت خود، ملاحظات ترافیکی و نحوه آمد و شد مراجعین و کارکنان را مدنظر قرار داده و اقدامات لازم را به منظور تسهیل رفت و آمد و کاهش مصرف سوخت صورت دهند.

**تبصره ۲ -** وزارت کشور، شوراها و اسلامی شهر و شهرداریها موظفند در چهارچوب طرح جامع حمل و نقل نسبت به ایجاد مراکز منطقه‌ای خدمات شهری با هدف کاهش سفر، کاهش مصرف سوخت و حفظ محیط‌زیست اقدام نمایند.

**ماده ۳۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۳، ۳۱) -** وزارت راه و شهرسازی موظف است در تهیه طرحهای جامع شهری، پیامد ساخت و سازهای مهم شهری بر ترافیک شهری، تأمین توقفگاه (پارکینگ) در شهرهای بزرگ و کلان‌شهرها را لحاظ نماید.



**تبصره (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۳، ۳۱) -** وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان نسبت به تهیه آیین‌نامه لازم اقدام و از مهندسان ترافیک دارای پروانه اشتغال جهت انجام امور بررسی، طراحی و نظارت استفاده نماید.



**ماده ۳۳ -** شهرداریها موظفند نسبت به ساماندهی معابر و تسهیل عبور و مرور عابران پیاده و دوچرخه‌سواران در شهرهای کشور اقدام نمایند.

**ماده ۳۴ -** کلیه دستگاههای اجرائی موظفند فقط نسبت به خرید و به‌کارگیری خودروهای واجد معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون، اقدام نمایند.

**تبصره ۱ -** کمیسیون ماده (۲) لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیلهای دولتی و فروش اتومبیلهای زائد مصوب ۱۳۵۸ در هنگام صدور مجوز شماره‌گذاری موظف به اجرای این حکم است.


**تبصره ۲ -** دستگاههایی که نیاز به خودروهای خاص دارند با تشخیص هیأت وزیران از شمول این ماده مستثنی می‌شوند.


**ماده ۳۵ -** وزارت کشور موظف است با همکاری دستگاهها و سازمانهای ذی ربط با به‌کارگیری خودروهای عمومی واجد معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون، خودروهای فاقد معیارهای فوق را از رده خارج نماید.

**تبصره ۱ -** خودروهای عمومی فقط در صورت رعایت شرایط فوق، قابل شماره‌گذاری است.



## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴


**تبصره ۲ (اصلاحي ۰۸/۰۴/۱۳۹۰).** وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری شهرداریها و شوراهای اسلامی شهر شرایط لازم جهت ارائه مجوزهای منفی برای فعالیت کارگاههای ارائه‌دهنده خدمات پس از فروش به خودروهای موضوع این ماده را فراهم نماید. 

**ماده ۳۶ (اصلاحي ۰۸/۰۴/۱۳۹۰).** وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است به‌منظور ارتقاء کارآیی مصرف سوخت، نسبت به همکاری و نظارت جهت توسعه تولید، عرضه و خدمات پس از فروش خودروهای دیزلی سبک با اولویت خودروهای عمومی بار و مسافر، مطابق با استانداردهای روز دنیا و معیارها و مشخصات فنی موضوع ماده (۱۱) این قانون اقدام نماید. 


**ماده ۳۷ (اصلاحي ۰۳/۰۳/۱۳۹۰).** وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، کشور و جهادکشاورزی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظفند در مکان‌یابی جایگاههای جدید عرضه گاز طبیعی فشرده، با شرکتهای زیرمجموعه وزارت نفت همکاری نمایند و در تأمین و واگذاری زمین و اعطاء مجوزهای لازم برای احداث جایگاههای مذکور به بخش غیردولتی اقدام کنند. کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و دیگر کمیسیونهای ذی ربط مکلفند در صورتی که طرح جامعی موجود باشد، در چهارچوب آن کاربری را تغییر دهند و مجوزهای لازم را صادر نمایند.




**ماده ۳۸.** سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای موظف است با هماهنگی شرکتهای زیرمجموعه وزارت نفت، جهت همکاری در ایجاد جایگاههای عرضه سوخت گاز طبیعی در مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی اقدام نماید.

**ماده ۳۹ (اصلاحي ۰۳/۰۳/۱۳۹۰).** وزارتخانه‌های نیرو، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی و نفت موظفند حسب مورد به تأمین انشعابات و اتصال به شبکه‌های برق و گاز و صدور مجوز استفاده از حریم راهها و گذر از عرض جاده‌ها، مجوز حفاری برای انجام عملیات گازرسانی و واگذاری زمینی مناسب در قبال اخذ وجه با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نمایند. 

**ماده ۴۰.** وزارت نفت موظف است جهت توسعه، اصلاح و تجهیز پالایشگاههای کشور به عرضه انواع سوخت موردنیاز بخش حمل و نقل کشور با رعایت استانداردهای زیست محیطی همکاری نماید.

**ماده ۴۱ (اصلاحي ۰۳/۰۳/۱۳۹۰).** سازمان حفاظت محیط زیست موظف است با همکاری وزارتخانه‌های کشور، راه و شهرسازی و نفت، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و شهرداریها برای کاهش مصرف سوخت و آلودگی هوا از طریق اجرای استانداردهای زیست محیطی اقدام نماید. 

**ماده ۴۲.** کلیه دستگاههای اجرائی دولتی و غیردولتی موظفند به منظور تسهیل در ارائه خدمات غیرحضوری متقاضیان؛  
الف - فرآیندهای کاری خود را اصلاح و مراکز تماس، با کانالهای تلفنی، پیام کوتاه و پایگاه اینترنتی ایجاد نمایند.  
ب - تمامی خدمات خود شامل فرمها، فرآیندها، شرایط، آدرسها، تعرفه‌های خدمات، نحوه دسترسی آن را در پایگاه اینترنتی به طور کامل توصیف، اطلاع رسانی، به روزرسانی و تا حداکثر ممکن اجرائی و قابل ارائه نمایند.

**ماده ۴۳ (اصلاحي ۰۸/۰۴/۱۳۹۰).** وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلفند به‌منظور کاهش تعداد مراجعات حضوری متقاضیان؛  
زیرساختها، مجوزها و تسهیلات لازم برای فروش الکترونیکی و توزیع کالا و خدمات از طریق اصناف را فراهم نمایند. 

### فصل نهم: تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان انرژی

**ماده ۴۴.** وزارت نیرو از طریق شرکتهای تابعه موظف است خرید برق از تولیدکنندگان آن را در محل تحویل و به اندازه ظرفیتهای تولید برق تضمین کند و به این منظور از طریق عقد قراردادهای پنجساله یا بیشتر، مطابق شرایط زیر اقدام نماید:

الف - اتصال مولدهای موضوع این ماده به شبکه بدون دریافت هزینه‌های عمومی برقراری انشعاب، صورت می‌گیرد.  
ب - در مواقع خروج اضطراری و یا خروج برای تعمیرات، با تشخیص وزارت نیرو از انشعاب برقرار شده برای تأمین برق مشترک تا سطح ظرفیت مولد بدون پرداخت هزینه اشتراک، استفاده می‌گردد.  
پ - مشترکینی که اقدام به احداث مولد در محل مصرف می‌نمایند، از اولویت قطع برق در زمانهای کمبود در شبکه سراسری خارج می‌شوند.



**ماده ۴۵.** وزارتخانه‌های نفت و نیرو موظفند واحدهای صنعتی، ساختمانی، کشاورزی و عمومی را که به تولید همزمان برق و حرارت و برودت در محل مصرف اقدام می‌کنند، از امکانات و تسهیلاتی که به‌صورت عمومی اعلام می‌شود بهره‌مند سازند.

**ماده ۴۶.** کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مجری طرحهای نیروگاهی، پالایشگاهی، پتروشیمی و صنایع پایین دستی نفت و گاز و واحدهای صنعتی که خود اقدام به تولید برق می‌نمایند، موظفند در مطالعه احداث واحدهای جدید، نسبت به بررسی فنی و اقتصادی به کارگیری سامانه‌های بازیافت انرژی از جمله تولید همزمان برق، حرارت و برودت و استفاده از توربینهای انبساط گاز موازی با شیرهای فشارشکن پشتیبان به‌عنوان ایستگاه تقلیل فشار گاز ورودی به نیروگاه برای تولید برق بدون سوخت اقدام نمایند و در صورت مثبت بودن نتیجه مطالعه امکان‌سنجی و بررسیهای فنی و اقتصادی موظفند واحدهای یاد شده را از ابتداء به صورت سامانه‌های بازیافت انرژی احداث کنند.

**تبصره ۱.** در صورت منفی بودن نتایج مستدل مطالعات امکان‌سنجی و بررسیهای فنی و اقتصادی در طراحی و ساخت واحدهای مزبور باید امکان افزودن تجهیزات



## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

بازيافت انرژی و توليد همزمان پيش‌بيني گردد تا در صورت توجیه فني و اقتصادي لازم در هر زمان از مراحل بهره‌برداري، امکان تبديل آن به سامانه بازيافت انرژی و توليد همزمان میسر باشد.

**تبصره ۲** - واحدهاي موجود نیروگاهی، پالایشگاهی، پتروشیمی و صنایع پایین دستی نفت و گاز موظفند ظرف سه سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به انجام مطالعه امکان‌سنجی و بررسیهای فنی و اقتصادي افزودن سامانه بازيافت انرژی توليد همزمان به واحدهاي خود اقدام نمایند.

**تبصره ۳** - وزارتخانه‌هاي ذي‌ربط موظفند بر حسن اجرای این ماده نظارت نمایند.

**ماده ۴۷** - به منظور مدیریت توليد و مصرف برق، گاز و آب در کشور، وزارتخانه‌هاي نیرو و نفت حسب مورد موظفند:

- ۱ - دستورالعمل فني همسان طراحی، ساخت، تأمین، نصب و بهره‌برداري زیرساخت و تجهیزات اندازه‌گیری و کنترل شبکه هوشمند را تعیین، ابلاغ و اجراء نمایند.
- ۲ - برای همه متقاضیان جدید اشتراك، فقط كنتورهاي هوشمند مجهز به سیستم قرائت و کنترل هوشمند بار و امکانات فناوري اطلاعاتي روزآمد را نصب نمایند.
- ۳ - حداکثر ظرف مدت پنج سال كنتورهاي همه مشتركين موجود با اولويت مشتركين پرمصرف و همچنین شبکه‌هاي توزیع و انتقال را با كنتورها، زیرساخت و تجهیزات مجهز به سامانه قرائت و کنترل هوشمند بار و فناوري اطلاعاتي روزآمد جایگزین نمایند.

**تبصره** - سامانه‌هاي قرائت، کنترل و فناوري اطلاعات برق، گاز و آب به‌صورت هماهنگ و یکپارچه طراحی، اجراء و بهره‌برداري خواهد شد.

**ماده ۴۸** - وزارت نیرو موظف است نسبت به حمایت از تشکیل شرکتهای غیردولتي توزیع و فروش حرارت و گسترش آن در کل کشور به منظور خرید حرارت بازيافتي از نیروگاههای توليد برق و فروش آن به واحدهاي صنعتي و ساختماني اقدام نماید.

**ماده ۴۹** - وزارت نفت موظف است ایجاد، توسعه و اصلاح شبکه گازرسانی در هر منطقه را در هماهنگی کامل با توسعه شبکه توزیع حرارت، برنامه‌ریزی نماید.

**ماده ۵۰** - به منظور همسوسازی رفتار بنگاههای توليد برق با منافع ملی، قیمت فروش سوخت به نیروگاههای با بازده متوسط سالانه برق و حرارت سی‌درصد (۳۰٪) و کمتر، با بیست درصد (۲۰٪) افزایش نسبت به قیمت تعیین شده در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و قیمت فروش سوخت به نیروگاههای با بازده متوسط سالانه توليد برق و حرارت هفتاد درصد (۷۰٪) و بیشتر، با بیست درصد (۲۰٪) تخفیف نسبت به قیمت تعیین شده در قانون هدفمندکردن یارانه‌ها تعیین می‌گردد. سایر نیروگاهها رقم متناسبی را که با افزایش بازده نیروگاه کاهش می‌یابد و براساس آیین‌نامه مربوط، به‌عنوان بهای سوخت می‌پردازند. مبالغ اضافي دریافتي پس از کسر مبالغ تخفیف داده شده به حساب درآمد عمومي نزد خزانه داري کل کشور واریز می‌شود تا صرف توسعه بازيافت تلفات نیروگاهها شود.

**ماده ۵۱** - وزارتخانه‌هاي نیرو و نفت حسب مورد موظفند طرحهای مرتبط با افزایش بازده انرژی موضوع این فصل از قانون را متناسب با میزان افزایش بازده از حمایتهاي مقرر در این قانون که به‌صورت عمومي اعلام می‌شود بهره‌مند سازند.

**ماده ۵۲ (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸)** - به منظور ارتقاء بهره‌وري، افزایش امنیت تأمین انرژی و مشارکت گسترده بخش غیردولتي در عرضه انرژی،

الف - وزارت نفت مکلف است با همکاری وزارت نیرو نسبت به حمایت مؤثر از تحقیقات، سرمایه‌گذاری، ترویج و توسعه واحدهاي توليد همزمان برق و حرارت و برودت از طریق بخش غیردولتي اقدام نماید.

ب - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با حمایت از مراکز تحقیقاتي و صنایع مربوطه، برای توسعه دانش فني بومي و خوداتکائي کشور در تأمین تجهیزات توليد همزمان برق، حرارت و برودت اقدام نماید.

کلیه ضوابط و آئین‌نامه‌هاي اجرائي این ماده سه ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد وزارتخانه‌هاي نفت، نیرو و صنعت، معدن و تجارت به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد.



**ماده ۵۳** - وزارت نیرو موظف است پس از انجام بررسیهای کارشناسي و امکان‌سنجی و داشتن توجیه فني و اقتصادي، حرارت مورد نیاز واحدهاي آب‌شیرین‌کن تقطیري را از محل بازيافت تلفات نیروگاههای حرارتي تأمین نماید. سازمان مدیریت منابع آب و شرکت توانیر کلیه هماهنگی‌هاي لازم برای مناطق نیازمند به تأسیسات آب‌شیرین‌کن و احداث این واحدها با نیروگاههای حرارتي را به‌صورت یکپارچه به انجام خواهند رساند. وزارت نیرو موظف به گزارش سالانه اجرای این ماده به هیأت وزیران و مجلس شورای اسلامي است.

**ماده ۵۴** - کلیه واحدهاي نیروگاهی، پالایشگاهی و پتروشیمی در چهارچوب بودجه سالانه موظفند نسبت به استقرار واحدهاي مدیریت انرژی و انجام ممیزی انرژی اقدام و کلیه اقدامات بدون هزینه، کم‌هزینه و پرهزینه را به ترتیب اولویت زمان بازگشت سرمایه اجراء کنند. واحدهاي فوق‌الذکر موظفند هر سه سال يك بار به تجدید ممیزی انرژی اقدام نمایند.

وزارتخانه‌هاي نیرو و نفت حسب مورد موظفند بر حسن اجرای این ماده نظارت کنند و نتایج حاصله را به هیأت وزیران و مجلس شورای اسلامي گزارش نمایند.

**ماده ۵۵** - وزارتخانه‌هاي نفت و نیرو مکلفند سوخت، فرآورده‌هاي نفتي و گاز طبیعی و برق را با استانداردهاي تدوین شده مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتي ایران عرضه نمایند.

**ماده ۵۶** - وزارت نفت موظف است در چهارچوب قانون هدفمندکردن یارانه‌ها سوخت لازم جهت تولیدکنندگان انرژی برق اعم از واحدهاي صنعتي یا تولیدکنندگان محلي را به قیمتي که برای وزارت نیرو محاسبه می‌کند، تحویل نماید.





## قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

**ماده ۵۷ (اصلاحي ۰۸، ۰۴، ۱۳۹۰).** وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است براي صدور مجوز ايجاد واحدهاي صنعتي، تأييديه رعايت مصرف ويژه انرژي را از وزارتخانه‌هاي نيرو و نفت حسب مورد دريافت نمايد.

**ماده ۵۸ (اصلاحي ۳۱، ۰۳، ۱۳۹۰).** وزارت نفت مکلف است اقدامات لازم در جهت بهبود روشهاي انتقال حاملهاي انرژي از جمله حداکثرسازي انتقال فرآورده‌هاي نفتي از طريق خط لوله و راه‌آهن را با همکاري وزارت راه و شهرسازي به انجام رساند و به صورت سالانه اطلاع رساني نمايد.

**ماده ۵۹.** دولت مکلف است با استفاده از منابع حاصل از صادرات نفت کوره مازاد بر مصرف داخلي، تأمین مالي از طريق فاينانس، مشارکت بخش خصوصي و يا از محل منابع عمومي در چهارچوب بودجه‌هاي سنواتي نسبت به ارتقاء تکنولوژي و تکميل زنجيره پالايش نفت خام پالايشگاهها به‌گونه‌اي اقدام کند که سالانه با کاهش توليد حداقل دو درصد (۲٪) نفت کوره، ظرف پانزده سال متوسط توليد نفت کوره پالايشگاهها را به حداکثر ده درصد (۱۰٪) نفت خام تحويلي برساند و فرآورده‌هاي بنزين، نفت‌گاز، نفت سفيد، گاز مایع، نفت کوره و ساير فرآورده‌ها برابر استاندارد جهاني توليد شود.

**تبصره.** وزارت نفت مکلف است برنامه اجرائي احکام فوق را حداکثر ظرف سه ماه پس از تصويب اين قانون تهيه و به اطلاع مجلس شوراي اسلامي برساند.

**ماده ۶۰.** دولت مکلف است هر ساله نسبت به کاهش مصرف ويژه انرژي بخشهاي صنعت، کشاورزي، حمل و نقل عمومي، تجاري و خانگي اقدام نمايد و به‌صورت سالانه اطلاع رساني کند.

### فصل دهم: انرژی‌هاي تجديدپذير و هسته‌اي

**ماده ۶۱.** وزارت نيرو موظف است به منظور حمايت از گسترش استفاده از منابع تجديدپذير انرژي، شامل انرژيهاي بادي، خورشيدي، زمين‌گرمائي، آبي‌کوچک (تا ده مگاوات)، دريائي و زيست‌توده (مشمول بر ضايعات و زائدات کشاورزي، جنگلي، زباله‌ها و فاضلاب شهري، صنعتي، دامی، بيوگاز و بيومس) و با هدف تسهيل و تجميع اين امور، از طريق سازمان ذي‌ربط نسبت به عقد قرارداد بلند مدت خريد تضميني از توليدکنندگان غير دولتي برق از منابع تجديدپذير اقدام نمايد.



**تبصره ۱.** قيمت و شرايط خريد برق توليدي از منابع تجديدپذير به پيشنهاد وزارت نيرو و تصويب هيأت وزيران تعيين مي‌شود.

**تبصره ۲.** شرکتهاي تابعه وزارت نيرو اعم از شرکتهاي برق منطقه‌اي و نيز شرکتهاي توزيع موظفند با هماهنگي شرکت مديريت شبکه برق ايران نسبت به تحويل و خريد برق از سازمان مربوطه اقدام نمايند.

**تبصره ۳.** منابع مالي موردنياز براي خريد تضميني برق توليدي از منابع تجديدپذير از محل ارزش سوخت صرفه‌جويي شده براساس سوختهاي وارداتي مایع و قيمتهاي صادراتي گاز و منافع حاصل از عدم توليد آلاينده‌ها و حفاظت از محيط زيست به ازاء برق توليدي اين قبيل نيروگاهها تأمین و به وزارت نيرو پرداخت مي‌شود. آيين نامه اجرائي اين ماده شش ماه پس از تصويب اين قانون به پيشنهاد مشترک وزارتخانه‌هاي نيرو و نفت به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.



**ماده ۶۲.** وزارتخانه‌هاي نيرو و نفت موظفند به منظور ترويج کاربرد اقتصادي منابع تجديدشونده انرژي در سامانه‌هاي مجزاي از شبکه از قبيل آبگرمکن خورشيدي، حمام خورشيدي، تلمبه بادي، توربين بادي، سامانه‌هاي فتوولتاويک، استحصال گاز از منابع زيست توده و صرفه‌جويي در هزينه‌هاي تأمین و توزيع سوختهاي فسيلي، حمايت لازم را به صورت عمومي اعلام و از محل بودجه‌هاي مصوب سالانه خود يا منابع مذکور در ماده (۷۳) اين قانون تأمین و پرداخت نمايند.

**ماده ۶۳.** سازمان انرژي اتمي مکلف است به منظور بازيفت انرژي از تلفات حرارتي نيروگاههاي هسته‌اي به صورت گرمایش، سرمايش يا توليد آب شيرين، قبل از احداث نيروگاههاي اتمي نسبت به مطالعات امکان‌سنجي به کارگيري توليد همزمان برق و حرارت در نيروگاههاي مذکور اقدام و در صورت مثبت بودن نتيجه مطالعات، اين نيروگاهها را صرفاً به روش فوق‌الذکر احداث و بهره برداري نمايد. اين سازمان موظف به اجرائي طرحهاي تحقيقاتي و مطالعاتي به منظور کاهش مصرف انرژي تأسيسات چرخه سوخت، بومي نمودن ساخت نيروگاه هسته‌اي و طرحهاي تحقيقاتي مرتبط با گداخت هسته‌اي است.

### فصل يازدهم: آموزش و آگاه‌سازي

**ماده ۶۴.** وزارتخانه‌هاي آموزش و پرورش و علوم، تحقيقات و فناوري موظفند با همکاري وزارتخانه‌هاي نيرو و نفت نسبت به گنجاندن واحدهاي درسي مديريت انرژي در کليه مقاطع تحصيلي و رشته‌هاي مرتبط، و به روزرساني مطالب اقدام نمايند.

**ماده ۶۵.** وزارتخانه‌هاي کار و امور اجتماعي و آموزش و پرورش موظفند در تدوين و اجرائي برنامه‌هاي آموزشي دوره‌هاي فني و حرفه‌اي ذي ربط، آموزش مؤثر روشهاي بهينه سازي کاربرد انرژي را طبق نظر وزارتخانه‌هاي نفت و نيرو ملحوظ نمايند.



**ماده ۶۶.** وزارت علوم، تحقيقات و فناوري موظف است نسبت به ايجاد و گسترش گرايشهاي مرتبط با مديريت انرژي در سطوح کارشناسي ارشد و دکترا در دانشگاههاي کشور و همچنين گنجاندن واحد درسي با عنوان مديريت انرژي در دوره‌هاي کارداني و کارشناسي رشته‌هاي مهندسي و ساير رشته‌هاي مرتبط ظرف يك سال پس از تصويب اين قانون برنامه‌ريزي و اقدام نمايد.



قانون اصلاح الگوي مصرف انرژی - مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴

**ماده ۶۷** - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي، سازمان صدا و سيماي جمهوري اسلامي ايران، سازمان تبليغات اسلامي و شهرداري‌ها موظفند با همكاري وزارتخانه‌هاي نيرو و نفت در برنامه‌ريزي و اجراي فعاليتهاي فرهنگي و تبليغاتي، اشاعه فرهنگ مصرف منطقي انرژي و اصلاح رفتار و الگوي مصرف را ملحوظ نمايند.

**تبصره** - پخش آگهي‌هاي تبليغاتي در مورد تجهيزات انرژي‌بر از شبکه‌هاي مختلف سازمان صدا و سيما منوط به رعايت معيارها و مشخصات فني انرژي‌بري موضوع ماده (۱۱) اين قانون است.

**ماده ۶۸ (اصلاحي ۳۱، ۰۳، ۱۳۹۰)** - وزارت راه و شهرسازي موظف است براي تهيه مواد آموزشي مورد نياز جهت آموزش کاربردي روشهاي بيهينه سازي انرژي در ساختمان و تأسيسات مكانيكي و برقي و برگزاري دوره‌هاي آموزشي براي مهندسان، كاردانان و معماران تجربتي شاغل در بخش ساختمان اقدام نموده و در آزمونهاي تعيين صلاحيت آنان، موارد فوق را ملحوظ نمايد.



**ماده ۶۹ (اصلاحي ۰۸، ۰۴، ۱۳۹۰)** - وزارت نيرو موظف است با همكاري وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوين و برگزاري دوره‌هاي آگاهسازي و آموزش کاربردي مديريت انرژي عمومي و تخصصي برق و حرارت براي مديران انرژي واحدهاي صنعتي و همچنين فارغ التحصيلان موضوع مواد (۶۴) و (۶۶) اين قانون، در مركز ملي آموزش مديريت انرژي در صنعت اقدام و به آموزش گيرندگان گواهينامه اعطاء نمايد.



**تبصره** - كلييه واحدهاي صنعتي موضوع ماده (۲۴) اين قانون موظفند مديران انرژي خود را با اولويت فارغ التحصيلان موضوع مواد (۶۴) و (۶۶) اين قانون از دارندگان گواهينامه موضوع اين ماده منصوب نمايند.

**ماده ۷۰** - معاونت برنامه‌ريزي و نظارت راهبردي رئيس جمهور موظف است هر شش ماه يكبار اطلاعات بخش انرژي (نفت، گاز، فرآورده‌ها و برق) را از وزارتخانه‌هاي نفت و نيرو اخذ و از طريق رسانه‌ها به اطلاع عموم مردم برساند.

**فصل دوازدهم : ساير مقررات**

**ماده ۷۱** - وزارتخانه‌هاي نفت و نيرو حسب مورد با پيشنهاد آيين‌نامه و صدور دستورالعمليهاي موردنياز، بر اجراي دقيق اين قانون نظارت و نتايج آن را به هيأت وزيران و دستگاههاي ذي‌ربط گزارش مي‌نمايند.

**ماده ۷۲** - وزارتخانه‌ها و دستگاههاي متولي زيربخشهاي تأمين و مصرف انرژي موظفند با هماهنگي معاونت برنامه‌ريزي و نظارت راهبردي رئيس‌جمهور، راهكارهاي بهبود بهره‌وري موضوع اين قانون را ارائه و اجرا نمايند.

**ماده ۷۳** - به منظور حمايت از اجراي راهكارهاي بيهينه سازي مصرف و ارتقاء كارآيي انرژي در چهارچوب اهداف و مواد اين قانون به وزارتخانه‌هاي نفت و نيرو اجازه داده مي‌شود از محل صرفه‌جويي‌هاي ناشي از اجراي اين قانون، بودجه‌هاي سنواتي و منابع داخلي شرکتهاي دولتي تابعه، تسهيلات مالي لازم را تأمين نمايند. مقدار تسهيلات مالي اين ماده توسط شوراي عالي انرژي تعيين مي‌شود.

**ماده ۷۴** - وزارتخانه‌هاي نفت و نيرو و ساير وزارتخانه‌ها و دستگاههاي مسؤؤل در اين قانون موظفند سالانه گزارش از ميزان اثربخشي سياستها و اقدامات مربوط به صرفه‌جويي انرژي به تفكيك حاملها و بخشهاي اقتصادي مصرف‌كننده انرژي را به معاونت برنامه‌ريزي و نظارت راهبردي رئيس جمهور جهت جمع‌بندي و انعكاس آن به هيأت وزيران و مجلس شوراي اسلامي، ارسال دارند.

**ماده ۷۵** - دولت موظف است:

- الف - اعتبارات مورد نياز براي اجراي تكاليف مندرج در اين قانون را حسب مورد در قالب بودجه سنواتي دستگاهها، وجوه اداره شده، منابع داخلي شرکتهاي دولتي يا ايجاد تعهد از محل تسهيلات داخلي و خارجي و بازپرداخت آن از محل صرفه‌جويي‌هاي حاصله در لوايح بودجه سنواتي پيش‌بيني نمايد.
- ب - آيين‌نامه‌هاي مورد نياز كه متضمن ضمانت اجراي احكام و تكاليف اين قانون است به استثناء مواردتي كه در مواد اين قانون تصريح شده است را حداكثر ظرف شش‌ماه تهيه و به تصويب هيأت وزيران برساند.



قانون فوق مشتمل بر هفتاد و پنج ماده و بيست تبصره در جلسه علني روز چهارشنبه مورخ چهارم اسفندماه يک‌هزار و سيصد و هشتاد و نه مجلس شوراي اسلامي تصويب و در تاريخ ۱۱ / ۱۲ / ۱۳۸۹ به تأييد شوراي نگهبان رسيد.

رئيس مجلس شوراي اسلامي - علي لاريجاني

معاونت تدوين، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

